

Ruts Bok

Ruts memoarer.

I juli 1981 kom jag hem från min årliga resa till Stockholm, närmare bestämt Söllentuna. Där bor två av mina barn, Einar och Märta, inte långt ifrån varandra. Det var Einar som föreslog, att jag skulle skriva ner något från mitt liv. Det vill jag gärna göra. Det är ju så att när man blir äldre går tankarna gärna tillbaka till ens barndom och ungdom och till "den tuva där man lekt som barn".

Jag föddes 5 september 1898 i Vasastaden i Stockholm och bodde i den delen av staden på olika gator, till jag vid 25 årsålder gifte mig och under de kommande åren fick mitt hem på olika håll i Sverige.

Min mor var Louise Lindholm f. Isaksson och min far Carl Emil Lindholm, båda från Södermanland. Min farfar arrenderade en gård, Kvattala. Min far lämnade jordbruket och gav sig ut i världen. Hur det kom sig att han kom till Härnösand och fick plats på ett bryggeri där, vet jag ej, men det måste väl varit rätt äventyrligt, för det är ju långt från Sörmland till Ångermanland. Hur han blev omvänd till Gud och blev en brinnande kristen, vet jag ej heller. Det har berättats mig att han började predika och tänkte emigrera till USA. Det blev dock inte av, utan i stället sökte han sig till Ahlbergs predikantsskola i Örebro. Som flicka hörde jag honom predika och han var en god talare. Några år var han predikant i Betlehemskyrkan i Stockholm, men det blev skiljaktigheter i läran och han erbjöds plats i Piteå. Det motsatte han sig dock, och

tog i stället plats hos Föreningen för välgörenhetens ordnande, vilket innebar att de som tillhörde den satte upp en skylt, att de inte gav pengar vid dörren. Den som ville ha hjälp måste vända sig till en viss adress och bli utfrågad om vilka behov han hade. Detta satte sina spår i min fars karaktär och han blev en skarpsynt människokännare.

Där var han i 12 år. Så småningom blev han vicevärd för hus där det bodde fattigt och oordentligt folk, som ej betalade hyran och som det ibland var nödvändigt att "vräka" d.v.s. säga upp. Min mor berättade ibland för mig vilka tråkigheter det kunde vara med sådana människor. Det kom dock bättre tider och min far bildade ett fastighetsbolag "Utsikten" där delägarna var medlemmar i olika kristna samfund. I det bolaget gällde ett handslag lika mycket som ett skriftligt avtal. Under första och andra världskriget låg mycket av byggnadsverksamheten i Stockholm nere, men AB Utsikten byggde trots de svåra tiderna stora hus i själva Stockholms City, bl.a. på Sveavägen och Birger Jarlsgatan. Pappa hade ej någon teoretisk utbildning

men han hade affärsblick och gott förstånd. Under hela sitt liv var min far varmt intresserad av Evangeliska Fosterlandsstiftelsens missionsarbete. Icke bara med frikostiga medel visade han denna kärlek, utan när tillfälle gavs reste han med någon predikant och predikade i Sveriges bygder. Som 12-årig flicka var jag med Pappa och Mamma på en sådan resa till Umeå och upplevde då en verklig glädje i mitt liv som en avgjord kristen.

Jag vill skriva litet mera om min Pappa, såsom jag kommer ihåg
honom. Mina tidigaste minnen är att jag satt på hans fot och gung-
ade. Han hade mustascher och mörkt hår, som sedermera blev grå-
sprängt.

När

vi bodde i Södertälje hade vi ^{det/} lugnt och då hade vi aftonbön varje kväll. Jag
spelade på orgeln och Pappa läste ur Ahlbergs betraktelsebok. Mamma och vårt
hembiträde Hanna var med förstås.
Jag minns att Pappa tyckte mycket om mig och brukade säga att
jag alltid varit snäll och aldrig fått stryk utom en gång, när jag
gömt mig i ett hölass och han blivit så rädd att jag skulle bli
stucken av en högaffel.

Då jag nu berättat om min far vill jag också berätta om min kära Mamma. Hennes far, min morfar var av vallonsk härkomst. Han kom närmast från Nyköping och var vad vi i dag säger "invandrare" från Belgien. Det kom ju mycket duktigt folk till vårt land på den tiden. Morfar och Mormor bodde i en stuga vid Tureholms slott i närheten av Trosa, där Morfar var smed. De hade fyra barn och Lovisa, min mor, var äldst. Hon fick plats på slottet som kammarjungfru åt grevinnan Ankarkrona som var en mycket t.ex./ fordrande dam, som skulle ha pengar tvättade innan hon ville ta i dem. Det var säkert en sträng uppfostran för Mamma, som hon hade nytta av i livet. Jag minns att jag en gång som flicka fick följa med Mamma och besöka greven på slottet, klädd i fin vit klänning. Han var ensam då. Till slottet ledde en lång allé och den var omgiven av en mycket vacker trädgård. Mormor bodde i grindstugan på äldre dar och vi besökte henne ibland. När Mamma blev äldre sökte hon sig till Stockholm och lärde sig sy reformliv och skaffade sig en egen ateljé. Hon var en av de första som bröt med det svåra snörlivsmodet. Tack vare sina tidigare förbindelser med adeln fick hon sina kunder bland dessa damer i Stockholm.

Mina föräldrar träffades i Betlehemskyrkans sångkör som de båda tillhörde. Pappa var då änkeman med fyra minderåriga barn, Josef Ester, Enok och Maria. De fick två flickor i det äktenskap som de snart ingick, det var Märta och Rut. Märta dog i cancer vid 14 års ålder, vilket var en svår sorg för Mamma. Jag som sedan stod henne närmast fick dela denna sorg. Jag minns de många besöken på kyrkogården, på sommaren med

blommor, på julen med ljus.

Mina föräldrar var mycket gästfria och vårt hem stod öppet för predikanter och missionärer och därigenom kom jag i kontakt med missionen i Indien och Afrika på ett nära sätt. Ibland blev det för mycket arbete för Mamma, som ej var så stark. Vi var ju en stor familj och vi hade stora våningar i Vasastaden i Stockholm. T.ex. på Karlbergsvägen 30, 1 tr. hade vi en våning på 8 rum och kök. Det var Pappas och Mammans sängkammare, mitt rum, en stor salong, vilken var hörnrum åt gatan. Åt Dalagatan var det stor matsal, bredvid den det s.k. herrummet d.v.s. Pappas rum. Där var stort skrivbord, skinnsoffa med bord och två skinnfåtöljer samt en hög chiffonjé. Sedan var det en tambur åt köksuppgången och så min syster Marias rum. Ester bodde där med henne, men hon gifte sig rätt snart. Min bror Enok hade ett litet rum längst bort. Bredvid köket var ett litet rum för vår jungfru, som det hette på den tiden. Hon anställdes för ett år i taget. Ibland stannade hembiträdet i flera år, sommar som vinter. Vi hade också månadsvis "tant Klara" som sydde allt: kappor, klänningar och underkläder. Två tamburer hörde till våningen, i den ena stod en stor kamin som värmdde upp bra. Värmeledning fanns då inte ännu.

När jag nu berättat om mina föräldrar och något om mina syskon får jag börja om från min barndom igen. Från vår tid på Upplandsgatan 27, där jag föddes, minns jag ingenting, men från Observatorigatan 22 minns jag ganska mycket. Det var ett hörnhus, Dalagatan 30 och vette mot Vasaparken. Där blev min lekplats både sommar och vinter. Särskilt minns jag kälkåkningen i de, som det då tycktes mig, branta backarna. Mina syskon åkte på en stor hög kälke och jag åkte efter på min lilla kälke. Iskanan var ganska bred. Vi åkte också skridskor på Brunnsviken och skiåor vid Köppartälten i Haga. Dit ut for vi med spårvagn och stod med skidorna på främre plattformen. På vår och höst och även på vintrarna for vi med spårvagn till Skansen, dit vi till och med hade årskort. Det var ju långt dit, då ju Skansen ligger på Djurgården, på andra sidan av Stockholm. På söndagarna åkte vi till Blasieholmskyrkan och därifrån till Skansen. På vägen dit gick vi in på något konditori på Strandvägen. Jag minns att vi hade stora hattar och långa veckade kjolar. Ibland gick vi upp på Högloftet på Skansen och drack kaffe där. På vintern gick vi in och värmdes vid den öppna brasan i Bollnässtugan. På Valborgsmässoafton tittade vi på gammeldansen och på 1:a Maj var det talare och väldigt mycket folk. En gång, minns jag, kom jag bort mig i folkvimlet men kom dock snart tillrätta.

1.

Jag minns hur vi hade det en jul när vi bodde på Karlbergsvägen 30, 1 tr. På julaftons förmiddag gick Mamma och jag ut för att köpa julgran. Vi gick i flera timmar, för vi var mycket noga med att få en vacker gran, som var så stor att den gick ända upp i taket, där den stod i ett hörn i matsalen. Vi hade aldrig elektriska julgransljus utan alltid levande ljus. Klockan 5 e.m. gick vi på julbön i kyrkan. Sedan åt vi juldag, som bestod av lutfisk och risgrynsgröt samt smörbakelser. På förmiddagen hade vi haft stort julbord med olika slags syltor, korv och inlagd sill. - Vid 7-tiden drog det ihop sig till julklappsutdelning. Det var alltid någon som inte slagit in sina julklappar eller inte fått ihop verser på paketen. Till slut blev det väl stillhet, så att vi sjöng julsånger och Pappa läste julevangeliet. Utdelningen av julklapparna började med de små julklapparna och sist kom de stora. Jag minns mycket väl att en gång som liten flicka ringde det en julafton på tamburklockan och jag fick gå och öppna. I trappan utanför satt en stor vacker docka. Jag blev så glad så jag blev alldeles blek och kunde inte säga ett ord. Den dockan hette sedan Astrid efter en av prinsessorna.

På juldagens morgon gick vi upp tidigt för att hinna till julottan. Sedan var vi hemma i lugn och ro och läste böcker som vi fått i julklapp. Troligen tände vi då åter granen på eftermiddagen. På annandagen kom släktingar. I början på januari var det julbjudningar både borta och hemma. Då lekte vi ungdomar olika lekar och fick julgotter av alla de slag.

Min bästa lekkamrat under hela min barndom var Vera Wretlind och vi höll ihop både sommar och vinter, tills vi förlovade oss. När vi skulle börja skolan fick Vera börja i Brummerska skolan, som då var en av de finare privatskolorna i Stockholm. Tack vare att Veras mor påverkade mina föräldrar, fick även jag börja där. Jag gick i denna skola i nio år, tre förberedande klasser och sedan 6 år tills jag därefter gick över till fyraårigt gymnasium i Wallinska skolan. I slutet av tredje ring fick jag dock förtätning på ena lungan och måste sköta mig en hel sommar i Jämtlandsfjällen. När jag sedan på hösten skulle börja igen i fjärde ring blev jag tillrådd av vår husläkare att ej fortsätta till studenten. Jag läste i stället engelska privat samt lärde mig maskinskrivning. Det var dock en mycket svår prövning för mig att ej få ta studenten

Jag skall berätta litet mer om Brummerska skolan. Där var endast kvinnliga lärare och några av de allra bästa var Ellen och Anna Kruse.
systrarna/

Den sistnämnda, Anna Kruse, var min klassföreståndarinna i alla nio åren. Ellen Kruse, också hon med vackert vitt hår, höll varje dag morgonbön. Vi sjöng en psalm före och efter hennes korta tal, så jag lärde mig den svenska psalmboken mycket bra. Avslutningarna vid jul och sommar var mycket festliga. Körsång, tal, utdelning av premier till förmån för/ c.s.v. Bazarer . . . lapparna hölls varje år och var roliga tillställningar. Så minns jag, att jag ett år var utklädd till fé och deklamerade med en spira i handen.

Naturligtvis var det klasskillnad i en skola med så många flickor från de finaste skikten i staden. Så fick jag t.ex. inte bli hem-bjuden på en fest till min bästa kamrat, vars far var professor, därför att man funnit att min far stod för predikant i något sammanhang. Men i fråga om klädsel i vardagslag var det mycket enkelt, då gick det an med en lapp på armbågen.

Som jag förut talat om blev min syster Märta sjuk när hon var tretton år och opererades för cancer flera gånger. Jag minns hur hon kallade in mig till sin sjukbädd och talade mycket allvarligt till mig samt tog löfte av mig att inte dansa. Det löftet höll jag också.

Mina föräldrar var mycket stränga med att icke tillåta att man fick gå på teatern. En gång blev jag bjuden på en konsert på Operan, men inte heller det tilläts och det blev mycken gråt.

Mina bästa ämnen i flickskolan var nog historia och matematik. Jag minns att vi en gång hade en tävling om vem som var Sveriges störste konung, Gustav II Adolf eller Karl XII. Vi skulle gå fram till katedern och för-svara våra åsikter, jag höll på Karl XII. Angående matematik fick vi två som skulle gå över till det 4-åriga gymnasiet i Wallinska skolan läsa extra. Jag var bland de bästa i matte i de lägre klasserna, men inte lika bra i gymnasiet. Där blev det också svårare i de andra ämnena. Vi läste nu också latin förutom tyska, engelska och franska.

När jag var sju år köpte föräldrarna ett vackert sommarställe i Stokkholms skärgård. Man åkte med ångfartyget "Express I" från kajen vid Nationalmuseum och bytte i Vaxholm till en mindre båt. Efter en halvtimmes färd över Trälhavet utmed Resarön steg vi iland vid Johannebergs brygga.

Det var ett stort ställe med sjötomt och ~~backus~~ ^{backus}. Neråt sjön var en park med stora höga björkar, tallar, granar, alar och rönnar. Några rönnar som stod tillsammans utgjorde ett kärt tillhåll för mig att klättra upp i. Det fanns många mysiga ställen och bersåer att tillsammans sitta och dricka kaffe i. Själva fruktträdgården bestod av äppelträd, päronträd, plommon- och körsbärsträd. Sedan fanns det halonland, jordgubbsland, krusbär- och vinbärsland. Dessutom fanns där grönsaksland, som skulle rensas och alla grusgångar i hela trädgården skulle skyfflas och krattas till söndagarna. När Pappa kom hem från staden fick vi barn några kopparslantar som belöning för vårt arbete. En skogsbacke hörde till tomten och där anlade Pappa en krocketplan, där det tävlades med grannarna på sommarkvällarna. På gårdsplanen var en stor syrenhäck och Mamma bröt på våren stora buketter lila och vita syrener och skickade mig till grannarna med dem. Hon älskade att ge bort vackra blommor till hög och låg. Rosor fanns det i myckenhet, både fina äkta rosor och rosor som man kunde plocka och sätta in i vaser till söndagen när allt var städat och i ordning. Särskilt minns jag en bred grusgång med skära rosor på båda sidor, som ledde från villan till skogsbacken.

Vi hade trevliga grannar, som hade en präktig segelbåt. På söndagarna fick vi barn följa med när farbror Sjögren styrde ut på Trälhavet. Själva hade vi en präktig roddbåt med utombordsmotor. Vi spelade en del tennis på en plan en bit bort. "Himmelshöjd" var ett omtyckt utsiktsberg med en vidsträckt utsikt över Trälhavet. När havet låg lugnt brukade vi på kvällarna ro till "Udden", en klippa vid havet, och om tant Jonsson var med, sjöng vi någon stämmingsfull sång, såsom "Aftonsolen sjunker bakom bergen". Mina syskon, som alla var äldre än jag, gick till "Udden" på kvällarna med sina kamrater.

Men om de kom hem senare än kl 10 på kvällen, fick de bannor. Pappa och Mamma var stränga.

Villan var rätt stor, sju rum och kök och stor jungfrukammare. Jungfru hade vi. Det var ju nödvändigt för bekvämligheter såsom rinnande vatten och avlopp och elektriskt ljus fanns ju ej. Vattenbrunnen fanns långt bort i trädgården och vattnet fick bäras i hinkar med ett ok över axlarna. Diskvattnet slogs ut över några buskar bortom knuten.

Vi barn fick hjälpa till med att rensa grönsakslanden och plocka hallon, krusbär, vinbär och jordgubbar. När äpplena mognade, det fanns ett 50-tal äppelträd, fick vi skala fallfrukten först till mos. Så småningom blev det bara jag kvar hemma av barnen. Jag minns så väl när min Pappa och jag under vackra septemberdagar plockade ner de stora fina äpplena. Vi hade en stor stege och jag fick klättra upp och plocka frukten i en korg, som jag räckte ner till Pappa. Två stora päronträd fanns det också. Blåa, gula och gröna plommon som var väl mogna var kanske allra godast.

På söndagsmorgnarna hissades alltid svenska flaggan. Sedan gick man till missionshuset kl 11. Det var ekumeniska möten ty de flesta som ägde villorna hörde till olika kristna samfund.

Den 21ta augusti var Mammas födelsedag och det var höjdpunkten på sommaren. Då var det fest. Det började med att vi barn smög oss ut ur huset kl 5 på morgonen och gick ganska långt och plockade ljung. Av ljungen gjorde vi sedan girlanger som sattes upp till en äreport. Som vanligt på alla födelsedagar och namnsdagar bjöds födelsedagsbarnet på kaffe, varvid vi sjöng sånger ur "Sions toner". Ofta sjöngs sången "En morgon utan synd jag vakna får, en morgon glad hos Frälsaren därhemma" som var Pappas älsklingsång. Mitt på dagen kom grannarna på kaffe och från Stockholm kom moster Amanda. För att få riktigt fin grädde rodde vi över Trälhavet till ett mejeri där. Sedan vi fått "pullran" d.v.s. utombordsmotorn på roddbåten gick det ju lättare. Till efterrätt vid middagen hade vi alltid melon. På kvällen hängde vi ut kulörta lyktor och lekte i trädgården. Vid $\frac{1}{2}$ 11-tiden rodde vi ut på sjön. Då var månen uppe och spred sitt trolska skimmer över Resaröström.

Mammas hälsa var inte så bra hon led av luftrörskatarr och blev därför ordinerad att ^{varje år/}resa en månad till den höga fina luften i Jämtland. Då fick jag alltid följa med. På grund av att Mamma inte orkade med allt arbetet med sommarstället, såldes det efter 13 år och en villa köptes i Södertälje. Ditförledes hemmet de sista åren av Mammas liv.

Jag hade då slutat skolan och var hemma hos föräldrarna. Jag hade aldrig något förvärvsarbete utan hjälpte till hemma.

Innan vi flyttade för gott till Södertälje hade det varit några hektiska år i Stockholm. Jag var med i flera föreningar och kristna sammanslutningar. Under de tre åren i gymnasiet var jag den enda i min klass som var en avgjord kristen. Jag bar den tiden alltid mitt D.U.F.-
 "De ungas förbund" /
 märke. Det betydde att jag tillhörde en kristen ungdomsrörelse. Men i klassen över mig hade jag Vera och flera andra troende kamrater. I gymnasiet hade vi också en kristen förening "Hammarskogsförbundet" som på somrarna hade en veckas sommarmöten på olika herrgårdar i Sörmland. Bland talarna och ledarna där var författarinnan Jeanna Oterdahl, som jag beundrade mycket.

När vi flyttat till Södertälje blev det några lugna år med föräldrarna. Jag brukade gå upp tidigt på morgnarna och studera bibeln. Jag läste bl.a. igenom Fjellsteds förklaringar till bibeln. Det var tre tjocka böcker. Ofta gick jag den långa vägen till Svenska Bibelinstitutet i Östertälje för att få vara med om rektor Rinmans bibeltimmar. Hans utläggningar av Moseböckerna var enastående. Jag fick många goda vänner bland eleverna på Bibelinstitutet. Många av dem blev sedermera missionärer. Det var också där som min kallelse att bli missionär blev klar för mig.

I Södertälje tillbringade min mormor sina sista år hos oss. Hon var from på sitt sätt. Hon bad alltid till Gud med psalmboken ord. Mamma var ängslig att det inte var nog och att hon borde bedja med egna ord. Mormor berättade för mig om morfar, att han en gång visat sig för henne efter sin död och sagt att han var så lycklig. Den gången var det mormor som varit ängslig för hans eviga väl.

Jag vill här gärna säga några ord om vad den andliga sången betytt i mitt liv. Hemma i mitt föräldrahem sjöng vi alltid ur "Sions toner". Det var ju den sångbok man sjöng ur i Betlehemskyrkan, dit jag följde med mina föräldrar under min barndom och ungdom.

Jag fick lära mig spela piano under tio år och det hade jag stor nytta av under de år då Einar var pastor i olika pingstförsamlingar, såsom Östersund och Söderhamn. Det var ju också en stor glädje att kunna sjunga och spela i det egna hemmet. Einar spelade på gitarr och vi sjöng gärna våra egna sånger.

Sedan vi blivit pingstväänner blev det sångboken "Segertoner" som vi sjöng ur och de sångerna blev också till stor välsignelse för mig.

På sommaren 1914 fick jag åter följa med Mamma till Jämtland en månad. Hon led av luftrörskatarr och vår husläkare, dr Grönstedt, ansåg att luften däruppe var bra för henne. Skärgårdsluften där vårt sommarställe låg. var för skarp.

Således kom det sig att Mamma och jag befann oss i Björnänge i augusti 1914, den dag då första världskriget bröt ut. När vi den söndagsförmiddagen kom ut ur den lilla landskyrkan efter gudstjänstens slut, fick vi höra det. Det var en stor händelse som till 1918 satte sina spår i våra liv.

Jag fick också vara med om andra världskrigets utbrott och verkningarna därav i vårt folksliv. Det var mellan 1939 och 1945. Vad jag bäst minns är väl oron för att Sverige skulle bli indraget i kriget och alla ransoneringar. Vårt land blev skonat även den gången.

Det var ju främst genom mitt föräldrahem som jag fick kristen påverkan. Så gick vi, mina syskon och jag, varje söndagsmorgon till söndagsskolan i Betlehemskyrkan, ända tills vi i 14-årsåldern fick en fin bibel. Jag började nog läsa bibeln regelbundet i 12-årsåldern.

Efter konfirmationen i Blasieholmskyrkan för pastor Nils Beskow, blev jag som jag förut

sagt, medlem i Evangeliska Fosterlands Stiftelsens ungdomsorganisation "De Ungas Förbund". Det fanns sådana D.U.F. runt hela Sverige, och även i Edsbyn i Hälsingland. Dit kom jag 1917 på en bibelvecka i sällskap med familjen Boström. Det var kapten Boström som varit medlet till Lillie och Einar Mellquists omvändelse. Lillie var den som först böjde sig för Gud och fick uppleva den stora glädjen i sitt liv. Hon blev mycket ivrig att också hennes bror Einar skulle komma med och det gjorde han till slut. Kapten Boström var sjökaptan, men blev predikant. Han var långa perioder i Betlehems- i Stockholm kyrkan och ofta gäst i mitt föräldrahem.

När jag sommaren -17 kom till Edsbyn var Einar inte hemma. Han gjorde då sin värnplikt i Umeå. Tillsammans med några andra blev jag gäst i Fredrikshem, gården som ägdes av Mellquists. Jag blev mycket god vän med Lillie Mellquist och det var därför som min syster Maria och jag kom tillbaka kommande jul. Maria skulle ha en veckas semester från sitt arbete på banken, där hon var anställd, och jag skulle sköta min hälsa under en månad.

Denna gång var tre av pojkarna Mellquist hemma, Knut, Einar och Sven-Algot. Dessutom var tre av döttrarna hemma, Hilma, Ida och Lillie. Jag åkte skidor men var ordinerad att åka mycket långsamt. Det hade inte Knut och Sven-Algot tålamed med, men Einar köpte sig ett par skidor och gjorde mig sällskap. Lillie fick influensa och var sjuk i 14 dagar, så Einar och jag åkte ensamma över snövidderna och upp på Torraberget. På så sätt lärde vi känna varandra. När månaden var slut gjorde vi sällskap till Stockholm och då var det klart mellan oss. Einars mor Catarina var rätt bekymrad, hon menade att Einars framtid var så oviss. Han skulle nu studera i Uppsala till fil.kand. och sedan bli missionär i Kina. Ett bekymmer var också att han redan hade studieskulder till sin far och för att bli antagen som missionär i Svenska Missionen i Kina måste man vara skuldfri. Under skoltiden i Gävle fram till studentexamen fick nämligen pojkarna Mellquist skriva på reverser till sin far. Detta löstes för Einars del så att en förmögen affärsman, som var med i styrelsen för S.M.K. betalade största delen. I stadgarna för denna mission stod också att om man var förlovad fick man inte gifta sig förrän ^{båda kontrahenterna} / varit ute i Kina i fyra år. Detta för att särskilt den kvinnliga parten skulle kunna lära sig det svåra kinesiska språket.

Under sin värnpliktstid i Umeå lärde Einar känna kinamissionären Natanel Högman, som var en mycket god och fin man. Han fick Einar i stället för Afrika att lägga om sina planer med sikte på Kina / För mig innebar det att även jag fick ändra mig och från att under min tonårstid ha varit mest intresserad av Indien nu fick läsa och höra om Kina. Jag kom med i en missionsgrupp för ungdom som samlades i överste Dillners hem i Stockholm. Vi hade nu flyttat till en villa i Södertälje, så jag brukade åka tåg in till storstaden. Under studietiden i Uppsala var Einar resesekreterare för S.M.K. Vi träffades rätt ofta och var mycket lyckliga. Einar skrev brev ^{till mig} / var och varannan dag. Ej heller var vi bekymrade för framtiden. Ofta citerade vi sångversen : " Ej en framtid mig betungar, jag dess omsorg lämnar Gud, Han försörjer örnens ungar kläder liljan i dessskrud, skall Han mig förgäta, nej, Han de sina glömmar ej". Och nu sextio år senare kan jag med tacksamhet vittna om att vår tro icke kom på skam. "Allt hitintills har Herren hjälpt"

Den period av min ungdomstid som var den lyckligaste, var när vi bodde på Karlbergsvägen 30. Einar och jag hade funnit varandra och vi var mycket lyckliga. Einar låg och läste på fil.kand. i Uppsala, men kom rätt ofta till Stockholm. Han reste också som sekreterare för Svenska missionen i Kina och var mycket uppburen som talare i missionskretsarna ute i landet. Det var ekumeniska kretsar d.v.s. det var vänner från olika kristna församlingar.

Jag hade ett soligt vackert rum därhemma hos far och mor; i fönstret drog jag upp pingstliåjor på våren och då drömde vi om gullebarnen som skulle komma när vi gift oss och fått eget hem. Våra tankar gick ju till Kina, ty det var ju dit vår kallelse var. Men vi kom aldrig till Kina.

Våren och sommaren 1921 gjorde Einar och jag sällskap till London.

Min far bekostade denna resa för mig. Einar var i S.M.K:s tjänst och det var bestämt att han skulle resa till Kina direkt från London.

Men planerna ändrades. På Kina Inlandsmissionens ^{där vi bodde} stora hem kom ofta

gäster. Vi träffade där den man från Skottland, som tog oss med på möten som vi annars aldrig skulle ha vetat om. Det var till ett enkelt

missionshus av plåt i norra London och det var en pastor A E Saxby som var föreståndare där. Han hade gått ut ur en baptistförsamling.

På söndagseftermiddagarna hade de möten inne i London och vi gick dit

i fortsättningen. Vi kände oss mycket hemma där på detta gästhem,

Highbury Street 73, som förestods av en äldre svensk dam. På mötena

sjöng man och bad mycket och pastor Saxby predikade. Under maj

månad hade vi gått på många olika samfunds möten, men bestämde oss nu

för pastor Saxbys församling och blev även döpta där. Det blev nu känt hemma

i Stockholm att vi blivit pingstväänner och ledarna med rektor Rinman i

spetsen, blev mycket tveksamma om de skulle skicka ut Einar som missionär i de-

ras tjänst. Vi fick fara hem till Sverige och efter många överläggningar

blev Einar uppsagd från sin plats.

På den tiden var man rädd för att det var en villfarelse om man blev döpt i den Helige Ande, som det står om i Apostlagärningarna 1 kap. Det blev nu en svår tid även för mig. Mina föräldrar ansåg ju att barndop enligt luthersk lära var det rätta. De gillade ej heller andedopet. Jag uppsökte efter en tid pingstförsamlingen i Södertälje och var med i deras verksamhet, bl.a. i sångkören.

Tiden i London, 3 månader, hade varit en av de lyckligaste i mitt liv. Jag fick göra djupa andliga upplevelser och den stora glädjen att få uppleva andens dop var den allt annat överskuggande händelsen. Färden hem med båt över Nordsjön som låg lugn som en spegel i soliga julidagar var en underbar upplevelse.

Men andra dagar kom snart nog. Inte bara Einar fick det svårt. Mina föräldrar kunde ju icke gilla det steg jag tagit att låta döpa mig som vuxen. Det var dock inte lätt för mig att få klarhet i denna sak och det var först sedan jag tydligt sett det i Nya testamentet som jag kommit till klarhet.

Einar sökte sig till pingstvännerna så småningom och for sommaren därpå till deras konferens, den s.k. "Nyhemsveckan". Till den hade, som talare, kommit den tyske pastorn B Schilling från Berlin. Einar, som var duktig i det tyska språket, blev ombedd att vara hans tolk på en resa till de olika pingstförsamlingarna i Sverige. I Östersund blev Einar kallad att bli deras pastor och nu öppnade sig en möjlighet för oss att kunna gifta oss. Det gjorde vi också hösten 1923 och vårt första hem blev på Frösön i Östersund.

Mina föräldrar hade nu flyttat tillbaka till Stockholm och bodde i Södertälje endast på somrarna. Därför stod vårt bröllop i hemmet på Wallingatan 37. Vår vän, sedermera svåger, Nils Dahlberg förrättade vigseln i salongen och hans ^{första /} fru, min goda vän Karin sjöng mycket vackert. Middagen bjöds på "Hushållsskolan Margareta". Det var många gäster och ett hundratal telegram. Vi övernattade hos min syster Ester på S:t Eriksgatan 96. Två dagar senare for vi till "Fågelboet" på Frösön. Einar hade då varit en tid där och ställt i ordning ett rart litet hem, två rum och kök. Vi fick flera trofasta vänner, särskilt minns jag Sigrid Brattström och några andra, Ellen, Karin och Lina. Vi hade möten i en enkel godtemplarlokal. Jag spelade orgel ^{på mötena /} och hade söndagsskola. Einar predikade.

Vi hade det mycket fattigt det första året i Östersund. Eftersom min far hade ställt som villkor att Einar skulle försörja sin familj, för att vi skulle få gifta oss, kände jag det så att jag ej skulle tala om för mina föräldrar hur svårt vi hade det. I stället sålde jag en hel del av våra lysningspresenter. Vi hade också vänner för vilka vi talade om vår belägenhet och det hade till följd att vänliga människor bar hem mat till oss i korgar. Det var

en svår tid, men dock många ljusa stunder. På sommaren var vi bjudna med våra vänner upp till fjällen. Det var underbart sköna veckor.

När hösten kom var vår tid ute i Östersund. Vi upplöste vårt lilla hem, sålde våra möbler och ställde upp resten på en vind.

Med några kappsäckar for vi till Schillings i Berlin, där vi mottogs med kärlek. De hade gott om utrymme. Vi lade in om att bli tyska medborgare. Det var efterkrigsstämning i Tyskland och omöjligt

för oss att få en egen bostad. Bl.a. minns jag att "Mutter" Schilling hade en klänning som var sydd av papper. Vi kunde alltså inte få stanna i Berlin. I stället fick jag i februari 1925 fara ensam till mina föräldrar i Stockholm, ty jag väntade vårt första barn. Jag fick emellertid hög feber när Ingvar föddes i mars, och Einar måste

avbryta sin vistelse i Tyskland och komma hem till Sverige. Vi kom aldrig tillbaka, men tyska språket hade vi lärt oss, ja Einar predikade flytande på tyska.

Einar fick kallelse till Söderhamm och dit flyttade vi också 1925/
 på hösten. Min far yrkade bestämt på att Einar skulle försörja sin familj. Vi fick en trevlig trerumslägenhet och det blev några mycket lyckliga och framgångsrika år i pingstföreläsningen där.

Lokalen var som så ofta på den tiden bland pingstvännerna en f.d. Godtemplarlokal. Einar var predikant och föreståndare, han var en utmärkt talare. Jag var söndagsskollärare och ledare för sångkören. Lönen till predikanten var inte stor och så var det hyran för lokalen som var ett ständigt bekymmer. Vi blev kvar i Söderhamm i tre år. Under den tiden föddes vår andre son Einar och vår dotter Märta. Min far hjälpte oss så vi kunde ha ett hembiträde och vissa tider även en barnsköterska. Jag var ju organist på alla möten och vi bodde omodernt och eldade med ved i kakelugnar. Det blev dock så småningom för mycket för mig så det bestämdes, att vi skulle anställa en ung man, som skulle hjälpa Einar på mötena.

När Einar for till Stockholm för att vara med om bibelskolan i Filadelfiakyrkan en höst, hade han med sig tillbaka Folke, som fick bo hos systrarna Elin, Hulda och Tyra. Det blev dock inte så lyckligt, ty Folke hade en del uppfattningar om en del bibliska läror, som vännerna i församlingen inte delade. Det blev så småningom två olika grupper, Einar och vännerna hoss systrarna Wennerberg å ena sidan och jag och församlingen å andra sidan. Vid ett tillfälle, när Einar var bortrest till Bollnäs och Folke stod för mötet på söndagsförmiddagen, predikade han på ett sådant sätt att jag spontant avbröt honom. Det blev sedan många meningsutbyten, som fortsatte när Einar kom hem. Det blev mycket svårt, då ju Einar och jag skulle leva tillsammans med dess olika uppfattningar. Det gick i längden icke heller och jag skrev till mina syskon i Stockholm och Josef och Ester kom upp till Söderhamn och hjälpte mig att flytta ner till Stockholm och att få en bostad där. S:t Eriksgatan 94 / Einar stannade kvar i Söderhamn, men blev utesluten ur församlingen och avsatt.

Jag flyttade efter någon tid till Södertälje och bodde där ensam med de tre äldsta barnen och hade hjälp av en barnsköterska. Efter ett halvår kom Einar / hem och vi bodde kvar i Södertälje en tid tills vi flyttade till Uppsala.

Mina föräldrar hade nu dött och jag hade fått ut ett stort arv. Min bror Enok bodde på ett privathem för mentalt sjuka i Uppsala. Då vi ej hade någon uppgift i någon församling, flyttade vi till Uppsala för att vara Enok till glädje. Mitt arv gjorde att vi ej behövde lida någon nöd, fastän Einar hade blivit avsatt som predikant i Pingstförsamlingen. Han var dock nu mycket ensam och började därför läsa på universitetet. Han var mycket oviss vilken linje han skulle ta, teologi eller filosofi.

Vi flyttade till Humlegatan 4, där vi hyrde en 4-rumslägenhet i övre våningen i ett tvåfamiljshus. Här föddes Sven på Akademiska sjukhuset 1:a advent 1930. På grund av mitt arv hade vi råd att ha hembiträde och någon månad också barnsköterska. Det blev dock snart stora förändringar i vår livsföring

Vi hade inte bott så länge där, förrän en kristen trosbroder Erik Eklöf besökte oss med hälsningar från en vän i Katrineholm. Det blev genast till glädje för Einar, som var mycket ensam,

De hade många gemensamma trosuppfattningar och det var en glädje för Einar att få en vän i Uppsala. Erik Eklöf bodde i staden med sin fru och sina barn. Hans fru hade en liten kortvaruaffär. Jag blev aldrig riktigt god vän med henne. Eriks äktenskap var icke lyckligt, de voro ett alltför omaka par. De hade med åren fått åtta barn. Detta omtalar jag som en bakgrund till de följande årens täta gemenskap med Erik.

Erik utövade snart ett stort inflytande på honom. Han stod i begrepp att ge ut en tidning, "Sanningsfacklan", och behövde pengar till det. Utgångspunkten var Apg. 1, där modellen var den första församlingen där man hade allt gemensamt. Så skulle vi nu ha det med Erik och hans familj och Erik ansåg att han hade gåvan att vara ledaren.

Erik läste själv på universitetet, särskilt var han mycket duktig i grekiska och blev så småningom en av de kunnigaste i Nya Testamentet på grekiska.

Eriks besök hos oss på Humlegatan 4 blev snart daglig rutin. Det var "Sanningsfacklan" som började komma ut och som skulle distribueras. Erik och Einar hjälptes åt med denna tidskrift, men tyvärr var den mycket dömande mot andra kristna.

Einar och Erik var helt eniga om att kvinnan skulle vara underordnad sin man och det var nu den plats jag borde inta.

Bakgrunden för mig var denna:

När jag gifte mig med Einar 1923 var mina föräldrar mycket angelägna om, att jag skulle skriva förord så att arven efter dem skulle tillfalla mig personligen. Jag förstod ju inte då vad det hade för konsekvenser och tyckte det lät så kallt och beräknande, och satte mig emot det. Då ordnade de det så att arvet efter ^{mijn} Mamma tilldelades mina syskon som gåvobrev. Jag hade fyra halvsyskon och en helsyster Märta som dog ung. Även hennes del ^{skulle jag få} / Mamma gjorde detta för att de skulle vara snälla mot mig. Min Pappas arv delades lika.

Erik Eklöf fick befogenhet av Einar att förvalta mina arv. Vi trodde ju att han kunde det, men det visade sig att det var ett stort miss- tag. När det blev mer utgifter: t.ex.

hus i Nyby i Gamla Uppsala, tryckpressar för tidningen och annan tryckeriverksamhet, stort hus i Uppsala o.s.v. och jag protesterade fick jag ultimatum av Einar: ville jag ej underordna mig, skulle han gå ifrån mig. Då fanns ingenting annat ^{för mig} att göra än att fogamig.

I grund och botten var jag införstådd med Erik och Einar och vad de tog sig före. Detta gjorde att jag kom i konflikt med mina syskon.

Erik for till Tyskland och köpte där tryckpressar, två stycken. Men Studietryckeriet när det nya tryckeriet sedan kom igång gick det bara inte. Erik och Einar förstod sig icke på att sköta det. Det kom inte in beställningar och "Sanningsfacklan" hade inte någon framgång. Det blev för stora utgifter med att bygga om det hus som inköpts i Uppsala och de två villorna i Nyby. En mindre villa på samma tomt hade också inköpts.

Vinden vände nu, så att säga, och huset med tryckeriet i Uppsala måste säljas. De två villorna i Nyby i Gamla Uppsala såldes också.

I början var jag helt med på Eriks planer och framtidsdrömmar men med

åren blev jag mycket ensam. Allt misslyckades och alla pengar tog slut.

min bror

Även arvet efter Enok försvann när skulderna skulle betalas. I Nyby hade vi

och pantsatt

efter några år sålt /allt i hemmet som gick att sälja inklusive

mina vigselringar. Mot Einars vilja sökte jag understöd hos kommunen

och fick 70 kr i månaden. Jag gick också flera kilometer för att köpa
skummjolk i en bondgård.

Under denna tid hade också Gunnar, vårt femte barn, kommit till världen

Tiden innan var en mycket svårt tid. Barnen var i en slitsam ålder och

jag brukade sitta och stoppa strumpor sent om kvällarna. Gunnar föddes

i hemmet, ekonomin var dålig. Einar

fick AMS-arbete. Då vi inte kunde betala elräkningarna övergick vi

till fotogenlampor och eldade i spisen med bränsle från avklippta
som kommunen klippt av

träd på vägen till Gamla Uppsala. För att det skulle kunna brinna tor-

kade vi det på bagarns ugn på nedre botten. Vi hyrde också ut ett av

våra tre rum till en inackordering. Till slut skrev Einar till sina

föräldrar att vi tänkte flytta hem till dem i Edsbyn. Då grep Einars

äldste bror Karl in och ordnade så att vi fick ut Einars farsarv och

på Eriks inrådan flyttade vi till Landskrona. Innan dess hade vi kortare tider

bott först i själva Uppsala och sedan i Örebro.

Vi hyrde en bra lägenhet i Landskrona med bokskog i närheten där jag ofta gick med barnen. Särskilt på våren var det mycket vackert att vistas under den fina ljusa grönskan.

På sommaren skulle barnen lära sig simma i havet, men det var blåsig vid havet och Ingvar fick lunginflammation och låg sjuk länge. Vi ville inte skicka efter läkare men efter en tid kom det bud från skolan att vi var tvungna att göra det. När Ingvar tillfrisknade hade vi det bekymmersamt med ekonomin och han fick erbjuda att äta hos en lärarfamilj.

Einar sökte plats och fick ge lektioner i olika skolor i stenografi och språk. Erik hade ganska snart lämnat oss och farit hem till sin familj i Uppsala. Efter någon tid läste han i en amerikansk tidning om en sorts bakugn. Han skrev och beställde en sådan elektrisk ugn i vilken vi skulle börja baka trianglar och sälja. Det var dock mycket besvärligt i början för recepten var med amerikanska mått. Det såg ut som om det ej alls skulle gå. Men det måste ju gå och till slut

De bakades med sockerkakssmet blev det i alla fall trianglar, som Einar kunde sälja. Ingvar och Einar fick cykla till affärer och ställa påsar utanför ^{affärerna} på morgnarna innan de började skolan. Snart kom dock polisen och förbjöd att vi bakade för försäljning i vårt eget kök. Einar måste hyra en lokal. Snart kom dock "order" från Erik att vi skulle flytta till Örebro och Einar och de äldsta pojkarna flyttade dit och började tillverkningen där. Det var nu sommarlov och Ingvar och Einar kunde hjälpa till mera. Efter några månader bestämde Erik att vi skulle flytta till Mölndal. Han hyrde bostad och lokal där och vi förenades åter som familj. Det var 1938 och 1940 föddes Gösta vårt sjätte barn. På somrarna hyrde vi en stuga vid Hästevik . Kristiden var nu över och det var inte längre brödransonering. Trianglarna som haft sådan åtgång därför att de var fritagna från brödkorts- ransonering, var inte lika lätta att sälja längre. Einar måste baka vanliga kakor, men då han ju inte var någon bagare blev vi tvungna att sälja bageriet. De som köpte det, ville disponera vår bostad också och vi blev tvungna att flytta ut till vår sommarbostad. Einar hade nu inget arbete och ingen inkomst. Bra betalt hade vi dock fått för bageriet. Men Erik Eklöf yrkade på att Einar nu skulle börja predikoverksamhet i Stockholm tillsammans med honom. Nu var jag ensam med alla barnen i den dragiga stugan på Galeasgatan. Pengarna tog slut och Ingvar var den enda som hade arbete. Han cyklade den långa vägen till arbetet på järnvägen på Göteborgs centralstation. Efter en tid kom Einar hem, då var pengarna helt slut och vi visste ej vad vi skulle göra. Vi vände

oss då till mina systrar Ester och Maria och fick låna av dem, så att vi kunde hyra en liten lokal vid Kusttorget i Göteborg. Där började Einar en budbyrå. Han cyklade och Sven måste sluta skolan och hjälpa till att köra bud. Jag cyklade från Hästevik med Gösta på pakethållaren och tog emot budbeställningar på telefon. Så småningom fick vi hyra en lägenhet på tre rum och kök i en villa vid Kusttorget strax bredvid budbyrån och pojkarna hyrde i närheten en liten bostad i ett gammalt hus. Einar fick en plats på kontor och jag skötte budbyrån med Ingvar och Einar som cyklade buden. Sven fick en egen rörelse med utkörning av mjölk till arbetare vid hamnen och andra arbetsplatser. Det hela började ordna sig. Sven läste per korrespondens på NKI och de äldre pojkarna läste till studenten på Hermods. Märta läste vid seminariet i Göteborg till lärarinna. Gunnar fick plats hos Elof Hansson och läste till studenten på kvällarna vid ett handelsgymnasium.

Einar hade också en annan vän, Martin Nordfors, som var sjöingenjör, d.v.s. förste maskinist på stora båtar som gick runt Afrika t.ex. Omkring 1950 kom denne Martin Nordfors på den idén att åka bil genom Afrika från Marocko. Han övertalade Einar och en kusin till sig att följa med honom genom Sahara och Nigeria och ta båt därifrån tillbaka hem. Det blev en mycket våghalsig och krävande färd, som hade kunnat sluta mycket olyckligt. Mycket troligt är att Einars hjärta fick en allvarlig knäck av att gräva den stora skåpbilen loss ur sanden i Saharaöknen upprepade gånger. Det fanns ju inga riktiga vägar. Många havererade bilar utmed "pizzan" talade sitt tydliga språk. Vid ett tillfälle hade de tagit upp en man som fick lifta med dem. Det blev deras räddning, ty mannen kunde styra bilen efter stjärnorna.

1953 måste vi flytta från Majorna, ty huset skulle rivas. Vi fick en bra bostad på 2 rum och kök på södra Guldheden adress Dr Westrings Gata 28. Där bodde Gunnar, Gösta och jag flera år tills de gifte sig. Einar lämnade oss och Göteborg och tog plats i Stock-

holm

Ingvar gifte sig och fick plats i Kalix, sedan han läst till jur kand vid Stockholms universitet. Einar D tog också sin examen i Stockholm och fick sedan plats på Solbacka läroverk i Södermanland. Märta fick lärarplats i Solna. Sven gick igenom Chalmers och tog sedan plats i Huskvarna.

Efter några år blev Einar överansträngd o sjuk. Han hade en tung börda att bära i det att Erik Eklöf alltid sökte sig till honom för att få bo med honom eller få ekonomisk hjälp. Einar önskade nu något annat arbete än kontorsgöromål och började läsa på fil.mag-examen. Han hade fil. kand.förut. Sin fil.mag-examen tog han samtidigt med att Gösta tog studenten. Det var en stor dag i vår familj när alla fem sönerna jämte deras far på tandemcykel cyklade hem från Majornas läroverk i väster till hemmet på Dr Westrings gatan 28. Märta var ej med ty hon var då redan i Amerika gift med Bengt Simomsson. Jag minns att vi talade in ett band till dem vid middagen vi hade, men av någon anledning fungerade det ej. Rose-Marie var också med och tog emot Gösta på skolgården och var med oss hemma då för första gången. Gösta gjorde sedan sin värnplikt och gick åren därefter igenom Chalmers. Innan han var färdig, gifte han sig med Rose-Marie¹⁹⁶¹ och de bodde först i en omodern lägenhet i Lunden och därefter i en lägenhet i Västra Frölunda den sista terminen.

Gunnar gick igenom ett handelsgymnasium och gifte sig sedan med Elisabeth 1958. Han hade sedan många år plats hos "Elof Hansson".

Jag genomgick en stor operation och hade sedan under sex år arbete som hemsamarit. Min make var fortfarande borta från hemmet och det var en hel del prövningar i samband därmed. Han ville att jag skulle flytta till honom i Värmland och säga upp bostaden på Dr Westrings gatan. Han hade dock endast vikariat och det var

alltför obestämda planer för att jag skulle våga bryta upp hemmet i Göteborg.

Efter några års lärartjänst på olika platser blev Einar sjuk i magsår och kom hem. Inte förrän det nästan var för sent gick han med på operation. Han återfick aldrig riktigt hälsan och om han än hade några platser som lärare ledde det till nya sjukdomsperioder. Tills sist stannade han hemma för gott och jag skötte honom under flera år. Jag var glad att vi då hade vårt lilla hem på Dr Westringsgatan 28 kvar. Vi hade ju tre av sönerna i Göteborg. Ingvar och hans familj hade under årens lopp flyttat från Vallentuna till Göteborg och Ingvar fick plats som stadssekreterare. Märta hade tillsammans med sin Bengt varit $3 \frac{1}{2}$ år i USA och sedan i Zambia i Afrika. För att de övriga barnen skall komma in i bilden får jag nämna att Einar D läst och blivit lärare. Han fortsatte läsa till Fil.Dr. och blev lektor i historia vid Sollentuna läroverk, där han är ännu i dag. Sven gick igenom Chalmers i Göteborg och var sedan i 20 år vid Huskvarna vapenfabrik tills han bytte arbete och blev VD vid Fors Parator i Jönköping. Gunnar bytte arbete från Elof Hansson till Försäkringsbolaget Skandia. Gösta fick plats i Karlstad, men senare i Göteborg.

På somrarna under åren Einar var hemma i Göteborg hyrde vi sommarställen, ty Einar var ju klen och vi behövde komma från stan. Det ställe där vi bodde längst (sex år) var Lillagärde en mil från Frillesås.

Det var ett mycket trevligt torp och barnen kom och hälsade på oss.

Det var fina salta bad och Ingvar och hans familj kom ända från Stockholm flera veckor på somrarna, och bodde med mig i stugan. Jag brukade då ligga uppe på vinden. Det var mycket primitivt, men då Pappa Einar for hemifrån var jag glad att inte behöva vara ensam. På vårarna, flera år var mina vänner Håldur och Alfred Johannesson med mig i stugan.

Jag hade också vänner i en gård, Stättared, inte långt därifrån.

Sedan vi lämnat stugan, blev denna gård min tillflykt under många sköna sommardagar.

Pappa Einar och jag hyrde på andra platser fyra somrar. Det var i Åsa, Lödöse. I Prässebo t.e.x var Einar så pass kry, så han maskin. Det handlade om översättningen från grekiskan av ordet ainon. Sedan han lagt sig vid 6-tiden, satt jag ensam hela långa kvällarna och gick igenom det skrivna.

Vi brukade bo kvar tre månader på somrarna.

Pappa blev klenare och klenare med åren och till sist orkade jag ej sköta honom utan sönerna ordnade så att han kom in på Örgrytehemmet. Där blev det dock en influensaepidemi med långvarig svår hosta och till slut höll inte hjärtat, som var klen, och han dog 1975.

Det var ett mycket gott förhållande mellan oss de sista åren. Han ångrade mycket att han skilt sig från mig, men då var han för svag för att göra något åt det. När han skilde sig från mig var han under inflytande av en vän, som ville att jag skulle låta omyndigförklara mig. När jag ej ville göra det övertalade han Einar att ta ut skilsmässa. Eftersom Einar inte kunde klara sig utan min hjälp i många år blev det dock ingen riktig skilsmässa och inte många visste att vi genomgått några svåra år, medan saken genomleddes.

Under de åtta år som gått sedan Einar dog, har jag haft många goda vänner i Björkhöjdskyrkan.

En eller två gånger om året har jag varit hos barnen i Sollentuna.

Mycket roligt har det varit att jag haft tre av sönerna boende här i Göteborg.

Det finns ett ordspråk som säger: "Minnenas rosor har inga törnen"

och när jag ser tillbaka på mitt liv kan jag instämma däri.

Kommentar av Fredrik Mellquist

Rut Mellquist var min farmor. År 2019 scannade jag in Ruts Bok ifrån en kopia av hennes maskinskrivna original från 1983. Jag gjorde då även en OCR-scanning för att få en sökbar och lättläst digital version av den. Vid OCR-scanningen uppstår många fel som jag redigerat och rättat men jämför gärna med originalet vid tveksamheter. Den digitala texten följer nedan:

Ruts memoarer.

I juli 1981 kom jag hem från min årliga resa till Stockholm, närmare bestämt Sollentuna. Där bor två av mina barn, Einar och Märta, inte långt ifrån varandra. Det var Einar som föreslog, att jag skulle skriva ner något från mitt liv. Det vill jag gärna göra. Det är ju så att när man blir äldre går tankarna gärna tillbaka till ens barndom och ungdom och till "den tuva där man lekt som barn".

Jag föddes 5 september 1898 i Vasastaden i Stockholm och bodde i den delen av staden på olika gator, till jag vid 25 års ålder gifte mig och under de kommande åren fick mitt hem på olika håll i Sverige.

Min mor var Louise Lindholm f. Isaksson och min far Carl Emil Lindholm, båda från Södermanland. Min farfar arrenderade en gård, Kvattala. Min far lämnade jordbruket och gav sig ut i världen. Hur det kom sig att han kom till Härnösand och fick plats på ett bryggeri där, vet jag ej, men det måste väl varit rätt äventyrligt, för det är ju långt från Sörmland till Ångermanland. Hur han blev omvänd till Gud och blev en brinnande kristen, vet jag ej heller. Det har berättats mig att han började predika och tänkte emigrera till USA. Det blev dock inte av, utan i stället sökte han sig till Ahlbergs predikantskola i Örebro. Som flicka hörde jag honom predika och han var en god talare. Några år var han predikant i Betlehemskyrkan i Stockholm, men det blev skiljaktigheter i läran och han erbjöds plats i Piteå. Det motsatte han sig dock, och tog i stället plats hos Föreningen för välgörenhetens ordnande, vilket innebar att de som tillhörde den satte upp en skylt, att de inte gav pengar vid dörren. Den som ville ha hjälp måste vända sig till en viss adress och bli utfrågad om vilka behov han hade. Detta satte sina spår i min fars karaktär och han blev en skarpsynt människokännare

Där var han i 12 år. Så småningom blev han vicevärd för hus där det bodde fattigt och oordentligt folk, som ej betalade hyran och som det ibland var nödvändigt att "vräka" d.v.s. säga upp. Min mor berättade ibland för mig vilka tråkigheter det kunde vara med sådana människor. Det kom dock bättre tider och min far bildade ett fastighetsbolag "Utsikten" där delägarna var medlemmar i olika kristna samfund. I det bolaget gällde ett handslag lika mycket som ett skriftligt avtal. Under första och andra världskriget låg mycket av byggnadsverksamheten i Stockholm nere, men AB Utsikten byggde trots de svåra tiderna stora hus i själva Stockholms City, bl.a. på Sveavägen och Birger Jarlsgatan. Pappa hade ej någon teoretisk utbildning men han hade affärsblick och gott förstånd. Under hela sitt liv var min far varmt intresserad av Evangeliska Fosterlandsstiftelsens missionärsarbete. Icke bara med frikostiga medel visade han denna kärlek, utan när tillfälle gavs reste han med någon predikant och predikade i Sveriges bygder. Som 12-årig flicka var jag med Pappa och Mamma på en sådan resa till Umeå och upplevde då en verklig glädje i mitt liv som en avgjord kristen.

Jag vill skriva litet mera om min Pappa, såsom jag kommer ihåg honom. Mina tidigaste minnen är att jag satt på hans fot och gungade. Han hade mustascher och mörkt hår, som sedermera blev gråsprängt. När vi bodde i Södertälje hade vi det lugnt och då hade vi aftonbön varje kväll. Jag spelade på orgeln och Pappa läste ur Ahlbergs betraktelsebok. Mamma och vårt hembitråde Hanna var med förstås. Jag minns att Pappa tyckte mycket om mig och brukade säga att jag alltid varit snäll och aldrig fått stryk utom en gång, när jag gömt mig i ett hölass och han blivit så rädd att jag skulle bli stucken av en högaffel.

Då jag nu berättat om min far vill jag också berätta om min kära Mamma. Hennes far, min morfar var av vallonsk härkomst. Han kom närmast från Nyköping och var vad vi i dag säger "invandrare" från Belgien. Det kom ju mycket duktigt folk till vårt land på den tiden. Morfar och Mormor bodde i en stuga vid Tureholm slott i närheten av Trosa, där Morfar var smed. De hade fyra barn och Lovisa, min mor var äldst. Hon fick plats på slottet som kammarjungfru åt grevinnan Ankarkrona som var en mycket fordrande dam, som t.ex. skulle ha pengar tvättade innan hon ville ta i dem.

Det var säkert en sträng uppfostran för mamma, som hon hade nytta av i livet. Jag minns att jag en gång som flicka fick följa med Mamma och besöka greven på slottet, klädd i fin vit klänning. Han var ensam då. Till slottet ledde en lång allé och den var omgiven av en mycket vacker trädgård. Mormor bodde i grindstugan på äldre dar och vi besökte henne ibland. När Mamma blev äldre sökte hon sig till Stockholm och lärde sig sy reformliv och skaffade sig en egen ateljé. Hon var en av de första som bröt med det svåra snörlivsmödet. Tack vare sina tidigare förbindelser med adeln fick hon sina kunder bland dessa damer i Stockholm.

Mina föräldrar träffades i Betlehemskyrkans sångkör som de båda tillhörde. Pappa var då änkeman med fyra minderåriga barn, Josef, Ester, Enok och Maria. De fick två flickor i det äktenskap som de snart ingick, det var Märta och Rut. Märta dog i cancer vid 14 års ålder, vilket var en svår sorg för Mamma. Jag som sedan stod henne närmast fick dela denna sorg. Jag minns de många besöken på kyrkogården, på sommaren med blommor, på julen med ljus.

Mina föräldrar var mycket gästfria och vårt hem stod öppet för predikanter och missionärer och därigenom kom jag i kontakt med missionen i Indien och Afrika på ett nära sätt. Ibland blev det för mycket arbete för Mamma, som ej var så stark. Vi var ju en stor familj och vi hade stora våningar i Vasastaden i Stockholm. T.ex. på Karlbergsvägen 30, 1 tr. hade vi en våning på 8 rum och kök. Det var Pappas och Mammas sängkammare, mitt rum, en stor salong, vilken var hörnrum åt gatan. Åt Dalagatan var det stor matsal, bredvid den det s.k. herrummet d.v.s. Pappas rum. Där var stort skrivbord, Skinnsoffa med bord och två skinnfåtöljer samt en hög chiffonjé. Sedan var det en tambur åt köksuppgången och så min syster Marias rum. Ester bodde där med henne, men hon gifte sig rätt snart. Min bror Enok hade ett litet rum längst bort. Bredvid köket var ett litet rum för vår jungfru, som det hette på den tiden. Hon anställdes för ett år i taget. Ibland stannade hembiträdet i flera år, sommar som vinter. Vi hade också månadsvis "tant Klara" som sydde allt: kappor, klänningar och underkläder. Två tamburer hörde till våningen, i den ena stod en stor kamin som värmdde upp bra. Värmeledning fanns då inte ännu.

När jag nu berättat om mina föräldrar och något om mina syskon får jag börja om från min barndom igen. Från vår tid på Upplandsgatan 27, där jag föddes, minns jag ingenting, men från Observatoriegatan 22 minns jag ganska mycket. Det var ett hörnhus, Dalagatan 30 och vette mot Vasaparken. Där blev min lekplats både sommar och vinter. Särskilt minns jag kalkåkningen i de,

som det då tycktes mig, branta backarna. Mina syskon åkte på en stor hög kälke och jag åkte efter på min lilla kälke. Iskanan var ganska bred. Vi åkte också skridskor på Brunnsviken och skidor vid Kopppartälten i Haga. Dit ut for vi med spårvagn och stod med skidorna på främre plattformen. På vår och höst och även på vintrarna for vi med spårvagn till Skansen, dit vi till och med hade årskort. Det var ju långt dit, då ju Skansen ligger på Djurgården, på andra sidan av Stockholm. På söndagarna åkte vi till Blasieholmskyrkan och därifrån gick vi till Skansen. På vägen dit gick vi in på något konditori på Strandvägen. Jag minns att vi hade stora hattar och långa veckade kjolar. Ibland gick vi upp på Högloftet på Skansen och drack kaffe där. På vintern gick vi in och värmdes vid den öppna brasan i Bollnässtugan. På Valborgsmässoafton tittade vi på gammeldansen och på 1:a Maj var det talare och väldigt mycket folk. En gång, minns jag, kom jag bort mig i folkvimlet men kom dock snart tillrätta.

Jag minns hur vi hade det en jul när vi bodde på Karlbergsvägen 30, 1 tr. På julaftons förmiddag gick Mamma och jag ut för att köpa julgran. Vi gick i flera timmar, för vi var mycket noga med att få en vacker gran, som var så stor att den gick ända upp i taket, där den stod i ett hörn i matsalen. Vi hade aldrig elektriska julgransljus utan alltid levande ljus. Klockan 5 e.m. gick vi på julbön i kyrkan. Sedan åt vi julförmiddag, som bestod av lutfisk och risgrynsgröt samt smörbakelser. På förmiddagen hade vi haft stort julbord med olika slags syltor, korv och inlagd Sill. Vid 7-tiden drog det ihop sig till julklappsutdelning. Det var alltid någon som inte slagit in sina julklappar eller inte fått ihop verser på paketen. Till slut blev det väl stillhet, så att vi sjöng julsånger och Pappa läste julevangeliet. Utdelningen av julklapparna började med de små julklapparna och sist kom de stora. Jag minns mycket väl ett en gång som liten flicka ringde det en julafton på tamburklockan och jag fick gå och öppna. I trappan utanför satt en stor vacker docka. Jag blev så glad så jag blev alldeles blek och kunde inte säga ett ord. Den dockan hette sedan Astrid efter en av prinsessorna.

På juldagens morgon gick vi upp tidigt för att hinna till julottan. Sedan var vi hemma i lugn och ro och läste böcker som vi fått i julklapp. Troligen tände vi då åter granen på eftermiddagen. På annandagen kom släktingar. I början på januari var det julbjudningar både borta och hemma. Då lekte vi ungdomar olika lekar och fick julgotter av alla de slag.

Min bästa lekkamrat under hela min barndom var Vera Wretlind och vi höll ihop både sommar och vinter, tills vi förlovade oss. När vi skulle börja skolan fick Vera börja i Brummerska skolan, som då var en av de finare privatskolorna i Stockholm. Tack vare att Veras mor påverkade mina föräldrar, fick även jag börja där. Jag gick i denna skola i nio år, tre förberedande klasser och sedan 6 år tills jag därefter gick över till fyraårigt gymnasium i Wallinska skolan. I slutet av tredje ring fick jag dock förtätning på ena lungan och måste sköta mig en hel sommar i Jämtlandsfjällen. När jag sedan på hösten skulle börja igen i fjärde ring blev jag tillrättad av vår husläkare att ej fortsätta till studenten. Jag läste i stället engelska privat samt lärde mig maskinskrivning. Det var dock en mycket svår prövning för mig att ej få ta studenten.

Jag skall berätta litet mer om Brummerska skolan. Där var endast kvinnliga lärare och några av de allra bästa var systrarna Ellen och Anna Kruse. Den sistnämnda, Anna Kruse, var min klassföreståndarinna i alla nio åren. Ellen Kruse, också hon med vackert vitt hår, höll varje dag morgonbön. Vi sjöng en psalm före och efter hennes korta tal, så jag lärde mig den svenska psalmboken mycket bra. Avslutningarna vid jul och sommar var mycket festliga. Körsång, tal, utdelning av premier o.s.v. Bazarer till förmån för lapparna hölls varje år och var roliga tillställningar. Så minns jag, att jag ett år var utklädd till fé och deklamerade med en spira i handen.

Naturligtvis var det klasskillnad i en skola med så många flickor från de finaste skikten i staden. Så fick jag t.ex. inte bli hembjuden på en fest till min bästa kamrat, vars far var professor, därför att man funnit att min far stod för predikant i något sammanhang. Men i fråga om klädsel i vardagslag var det mycket enkelt, då gick det an med en lapp på armbågen.

Som jag förut talat om blev min syster Märta sjuk när hon var tretton år och opererades för cancer flera gånger. Jag minns hur hon kallade in mig till sin sjukbädd och talade mycket allvarligt till mig samt tog löfte av mig att inte dansa. Det löftet höll jag också. Mina föräldrar var mycket stränga med att icke tillåta att man fick gå på teatern. En gång blev jag bjuden på en konsert på Operan, men inte heller det tilläts och det blev mycken gråt.

Mina bästa ämnen i flickskolan var nog historia och matematik. Jag minns att vi en gång hade en tävling om vem som var Sveriges störste konung, Gustav II Adolf eller Karl XII. Vi skulle gå fram till katedern och försvara våra åsikter, jag höll på Karl XII. Angående matematik fick vi två som skulle gå över till det 4-åriga gymnasiet i Wallinska skolan läsa extra. Jag var bland de bästa i matte i de lägre klasserna, men inte lika bra i gymnasiet. Där blev det också svårare i de andra ämnena. Vi läste nu också latin förutom tyska, engelska och franska.

När jag var sju år köpte föräldrarna ett vackert sommarställe i Stockholms skärgård. Man åkte med ångfartyget "Express I" från kajen vid Nationalmuseum och bytte i Vaxholm till en mindre båt. Efter en halvtimmes färd över Trälhavet utmed Resarön steg vi iland vid Johannebergs brygga.

Det var ett stort ställe med sjötomt och badhus. Neråt sjön var en park med stora höga björkar, tallar, granar, alar och rönnar. Några rönnar som stod tillsammans utgjorde ett kärt tillhåll för mig att klättra upp i. Det fanns många mysiga ställen och bersåer att tillsammans sitta och dricka kaffe i. Själva fruktträdgården bestod av äppelträd, päronträd, plommon- och körsbärsträd. Sedan fanns det hallonland, jordgubbsland, krusbär- och vinbärsland. Dessutom fanns där grönsaksland, som skulle rensas och alla grusgångar i hela trädgården skulle skyfflas och krattas till söndagarna. När Pappa kom hem från staden fick vi barn några kopparslantar som belöning för vårt arbete. En skogsbacke hörde till tomten och där anlade Pappa en krocketplan, där det tävlades med grannarna på sommarkvällarna. På gårdsplanen var en stor syrenhäck och Mamma bröt på våren stora buketter lila och vita syrener och skickade mig till grannarna med dem. Hon älskade att ge bort vackra blommor till hög och låg. Rosor fanns det i myckenhet, både fina äkta rosor och rosor som man kunde plocka och sätta in i vaser till Söndagen när allt var städat och i ordning. Särskilt minns jag en bred grusgång med skära rosor på båda sidor, som ledde från villan till skogsbacken.

Vi hade trevliga grannar, som hade en präktig segelbåt. På söndagarna fick vi barn följa med när farbror Sjögren styrde ut på Trälhavet. Själva hade vi en präktig roddbåt med utombordsmotor. Vi spelade en del tennis på en plan en bit bort. "Himmelshöjd" var ett omtyckt utsiktsberg med en vidsträckt utsikt över Trälhavet. När havet låg lugnt brukade vi på kvällarna ro till "Udden", en klippa vid havet, och om tant Jonsson var med, sjöng vi någon stämningsfull sång, såsom "Aftonsolen sjunker bakom bergen". Mina syskon, som alla var äldre än jag, gick till "Udden" på kvällarna med sina kamrater. Men om de kom hem senare än kl 10 på kvällen, fick de bannor. Pappa och Mamma var stränga.

Villan var rätt stor, sju rum och kök och stor jungfrukammare. Jungfru hade vi. Det var ju nödvändigt för bekvämligheter såsom rinnande vatten och avlopp och elektriskt ljus fanns ju ej. Vattenbrunnen fanns långt bort i trädgården och vattnet fick bäras i hinkar med ett ok över axlarna. Diskvattnet slogs ut över några buskar bortom knuten.

Vi barn fick hjälpa till med att rensa grönsakslanden och plocka hallon, krusbär, vinbär och jordgubbar. När äpplena mognade, det fanns ett 50-tal äppelträd, fick vi skala fallfrukten först till mos. Så småningom blev det bara jag kvar hemma av barnen. Jag minns så väl när min Pappa och jag under vackra septemberdagar plockade ner de stora fina äpplena. Vi hade en stor stege och jag fick klättra upp och plocka frukten i en korg, som jag räckte ner till Pappa. Två stora päronträd fanns det också. Blåa, gula och gröna plommon som var väl mogna var kanske allra godast.

På söndagsmorgnarna hissades alltid svenska flaggan. Sedan gick man till missionshuset kl 11. Det var ekumeniska möten ty de flesta som ägde villorna hörde till olika kristna samfund.

Den 2le: augusti var Mammas födelsedag och det var höjdpunkten på sommaren. Då var det fest. Det började med att vi barn smög oss ut ur huset kl 5 på morgonen och gick ganska långt och plockade ljung. Av ljungen gjorde vi sedan gurlanger som sattes upp till en äreport. Som vanligt på alla födelsedagar och namnsdagar bjöds födelsedagsbarnet på kaffe, varvid vi sjöng sänger ur "Sions toner". Ofta sjöngs sången "En morgon utan synd jag vakna får, en morgon glad hos Frälsaren därhemma" som var Pappas älsklingssång. Mitt på dagen kom grannarna på kaffe och från Stockholm kom moster Amanda. För att få riktigt fin grädde rodde vi över Trälhavet till ett mejeri där. Sedan vi fått "pullran" d.v.s. utombordsmotorn på roddbåten gick det ju lättare. Till efterrätt vid middagen hade vi alltid melon. På kvällen hängde vi ut kulörta lyktor och lekte i trädgården. Vid ½ 11-tiden rodde vi ut på sjön. Då var månen uppe och spred sitt trolska skimmer över Resaröström.

Mammas hälsa var inte så bra hon led av luftrörskatarr och blev därför ordinerad att varje år resa en månad till den höga fina luften i Jämtland. Då fick jag alltid följa med. På grund av att Mamma inte orkade med allt arbetet med sommarstället, såldes det efter 15 år och en villa köptes i Södertälje. Dit förlades hemmet de sista åren av Mammas liv. Jag hade då slutat skolan och var hemma hos föräldrarna. Jag hade aldrig något förvärvsarbete utan hjälpte till hemma.

Innan vi flyttade för gott till Södertälje hade det varit några hektiska år i Stockholm. Jag var med i flera föreningar och kristna sammanslutningar. Under de tre åren i gymnasiet var jag den enda i min klass som var en avgjord kristen. Jag bar den tiden alltid mitt D.U.F.-märke. Det betydde att jag tillhörde en kristen ungdomsrörelse, "De ungas förbund". Men i klassen över mig hade jag Vera och flera andra troende kamrater. I gymnasiet hade vi också en kristen förening "Hammarskogsförbundet" som på somrarna hade en veckas sommarmöten på olika herrgårdar i Sörmland. Bland talarna och ledarna där var författarinnan Jeanna Oterdahl, som jag beundrade mycket.

När vi flyttat till Södertälje blev det några lugna år med föräldrarna. Jag brukade gå upp tidigt på morgnarna och studera bibeln. Jag läste bl.a. igenom Fjellsteds förklaringar till bibeln. Det var tre tjocka böcker. Ofta gick jag den långa vägen till Svenska Bibelinstitutet i Östertälje för att få vara med om rektor Rinmans bibeltimmar. Hans utläggningar av Moseböckerna var enastående. Jag fick många goda vänner bland eleverna på Bibelinstitutet. Många av dem blev sedermera missionärer. Det var också där som min kallelse att bli missionär blev klar för mig.

I Södertälje tillbringade min mormor sina sista år hos oss. Hon var from på sitt sätt. Hon bad alltid till Gud med psalmboken ord. Mamma var ängslig att det inte var nog och att hon borde bedja med egna ord. Mormor berättade för mig om morfar, att han en gång visat sig för henne efter sin död och sagt att han var så lycklig. Den gången var det mormor som varit ängslig för hans eviga väl.

Jag vill här gärna säga några ord om vad den andliga sången betytt i mitt liv. Hemma i mitt föräldrahem sjöng vi alltid ur "Sions toner". Det var ju den sångbok man sjöng ur i

Betlehemskyrkan, dit jag följde med mina föräldrar under min barndom och ungdom. Jag fick lära mig spela piano under tio år och det hade jag stor nytta av under de år då Einar var pastor i olika pingstförsamlingar, såsom Östersund och Söderhamn. Det var ju också en stor glädje att kunna sjunga och spela i det egna hemmet. Einar spelade på gitarr och vi sjöng gärna våra egna sånger. Sedan vi blivit pingstväänner blev det sångboken "Segertoner" som vi sjöng ur och de sångerna blev också till stor välsignelse för mig.

På sommaren 1914 fick jag åter följa med Mamma till Jämtland en månad. Hon led av luftrörskatarr och vår husläkare, dr Grönstedt, ansåg att luften däruppe var bra för henne. Skärgårdsluften där vårt sommarställe låg var för skarp.

Således kom det sig att Mamma och jag befann oss i Björnänge i augusti 1914, den dag då första världskriget bröt ut. När vi den söndagsförmiddagen kom ut ur den lilla landskyrkan efter gudstjänstens slut, fick vi höra det. Det var en stor händelse som till 1918 satte sina spår i våra liv.

Jag fick också vara med om andra världskrigets utbrott och verkningarna därav i vårt folks liv. Det var mellan 1939 och 1945. Vad jag bäst minns är väl oron för att Sverige skulle bli indraget i kriget och alla ransoneringar. Vårt land blev skonat även den gången.

Det var ju främst genom mitt föräldrahem som jag fick kristen påverkan. Så gick vi, mina syskon och jag, varje söndagsmorgon till söndagsskolan i Betlehemskyrkan, ända tills vi i 14-årsåldern fick en fin bibel. Jag började nog läsa bibeln regelbundet i 12-årsåldern. Efter konfirmationen i Blasieholmskyrkan för pastor Nils Beskow, blev jag som jag förut sagt, medlem i Evangeliska Fosterlands Stiftelsens ungdomsorganisation "De Ungas Förbund". Det fanns sådana D.U.F. runt hela Sverige, och även i Edsbyn i Hälsingland. Dit kom jag 1917 på en bibelveckas i sällskap med familjen Boström. Det var kapten Boström som varit medlet till Lillie och Einar Mellquists omvändelse. Lillie var den som först böjde sig för Gud och fick uppleva den stora glädjen i sitt liv. Hon blev mycket ivrig att också hennes bror Einar skulle komma med och det gjorde han till slut. Kapten Boström var sjökaptan, men blev predikant. Han var långa perioder i Betlehemskyrkan i Stockholm och ofta gäst i mitt föräldrahem.

När jag sommaren 1917 kom till Edsbyn var Einar inte hemma. Han gjorde då sin värnplikt i Umeå. Tillsammans med några andra blev jag gäst i Fredrikshem, gården som ägdes av Mellquists. Jag blev mycket god vän med Lillie Mellquist och det var därför som min syster Maria och jag kom tillbaka kommande jul. Maria skulle ha en veckas semester från sitt arbete på banken, där hon var anställd, och jag skulle sköta min hälsa under en månad. Denna gång var tre av pojkarna Mellquist hemma, Knut, Einar och Sven-Algot. Dessutom var tre av döttrarna hemma, Hilma, Ida och Lillie. Jag åkte skidor men var ordinerad att åka mycket långsamt. Det hade inte Knut och Sven-Algot tålamod med, men Einar köpte sig ett par skidor och gjorde mig sällskap. Lillie fick influensa och var sjuk i 14 dagar, så Einar och jag åkte ensamma över snövidderna och upp på Torraberget. På så sätt lärde vi känna varandra. När månaden var slut gjorde vi sällskap till Stockholm och då var det klart mellan oss. Einars mor Catarina var rätt bekymrad, hon menade att Einars framtid var så ovisst. Han skulle nu studera i Uppsala till fil. kand. och sedan bli missionär i Kina. Ett bekymmer var också att han redan hade studieskulder till sin far och för att bli antagen som missionär i Svenska Missionen i Kina måste man vara skuldfri. Under skoltiden i Gävle fram till studentexamen fick nämligen pojkarna Mellquist skriva på reverser till sin far. Detta löstes för Einars del så att en förmögen affärsman, som var med i styrelsen för S.M.K. betalade största delen. I stadgarna för denna mission stod också att om man var förlovad fick man inte gifta sig förrän båda

kontrahenterna varit ute i Kina i fyra år. Detta för att särskilt den kvinnliga parten skulle kunna lära sig det svåra kinesiska språket.

Under sin värnpliktstid i Umeå lärde Einar känna kinamissionären Natanel Högman, som var en mycket god och fin man. Han fick Einar att lägga om sina planer med sikte på Kina i stället för Afrika. För mig innebar det att även jag fick ändra mig och från att under min tonårstid ha varit mest intresserad av Indien nu fick läsa och höra om Kina. Jag kom med i en missionsgrupp för ungdom som samlades i överste Dillners hem i Stockholm. Vi hade nu flyttat till en villa i Södertälje, så jag brukade åka tåg in till storstaden. Under studietiden i Uppsala var Einar resesekreterare för S.M.K. Vi träffades rätt ofta och var mycket lyckliga. Einar skrev brev till mig var och varannan dag. Ej heller var vi bekymrade för framtiden. Ofta citerade vi sångversen I "Ej en framtid mig betungar, jag dess omsorg lämnar Gud, Han försörjer örnens ungar kläder liljan i dess skrud, skall Han mig förgäta, nej, Han de sina glömmar ej". Och nu sextio år senare kan jag med tacksamhet vittna om att vår tro icke kom på skam. "Allt hitintills har Herren hjälpt".

Den period av min ungdomstid som var den lyckligaste, var när vi bodde på Karlbergsvägen 30. Einar och jag hade funnit varandra och vi var mycket lyckliga. Einar låg och läste på fil .kand. i Uppsala, men kom rätt ofta till Stockholm. Han reste också som Sekreterare för Svenska missionen i Kina och var mycket uppburen som talare i missionskretsarna ute i landet. Det var ekumeniska kretsar d.v.s. det var vänner från olika kristna församlingar.

Jag hade ett soligt vackert rum därhemma hos far och mor; i fönstret drog jag upp pingstliljor på våren och då drömde vi om gullebarnen som skulle komma när vi gift oss och fått eget hem. Våra tankar gick ju till Kina, ty det var ju dit vår kallelse var. Men vi kom aldrig till Kina.

Våren och sommaren 1921 gjorde Einar och jag sällskap till London. Min far bekostade denna resa för mig. Einar var i S.M.K:s tjänst och det var bestämt att han skulle resa till Kina direkt från London. Men planerna ändrades. På Kina Inlandsmissionens stora hem där vi bodde kom ofta gäster. Vi träffade där den man från Skottland, som tog oss med på möten som vi annars aldrig skulle ha vetat om. Det var till ett enkelt missionshus av plåt i norra London och det var en pastor A E Saxby som var föreståndare där. Han hade gått ut ur en baptistförsamling. På söndagseftermiddagarna hade de möten inne i London och vi gick dit i fortsättningen. Vi kände oss mycket hemma där på detta gästhem, Highbury Street 75, som förestods av en äldre svensk dam. På mötena sjöng man och bad mycket och pastor Saxby predikade. Under maj månad hade vi gått på många olika samfunds möten, men bestämde oss nu för pastor Saxbys församling och blev även döpta där. Det blev nu känt hemma i Stockholm att vi blivit pingstvännen och ledarna med rektor Rinman i spetsen, blev mycket tveksamma om de skulle skicka ut Einar som missionär i deras tjänst. Vi fick fara hem till Sverige och efter många överläggningar blev Einar uppsagd från sin plats.

På den tiden var man rädd för att det var en villfarelse om man blev döpt i den Helige Ande som det står om i Apostlagärningarna 1 kap. Det blev nu en svår tid även för mig. Mina föräldrar ansåg ju att barndop enligt luthersk lära var det rätta. De gillade ej heller andedopet. Jag uppsökte efter en tid pingstförsamlingen i Södertälje och var med i deras verksamhet, bl.a. i sångkören.

Tiden i London, 3 månader, hade varit en av de lyckligaste i mitt liv. Jag fick göra djupa andliga upplevelser och den stora glädjen att få uppleva andens dop var den allt annat överskuggande händelsen. Färden hem med båt över Nordsjön som låg lugn som en spegel i soliga julidagar var en underbar upplevelse.

Men andra dagar kom snart nog. Inte bara Einar fick det svårt. Mina föräldrar kunde ju icke gilla det steg jag tagit att låta döpa mig som vuxen. Det var dock inte lätt för mig att få klarhet i denna sak och det var först sedan jag tydligt sett det i Nya testamentet som jag kommit till klarhet.

Einar sökte sig till pingstvännerna så småningom och for sommaren därpå till deras konferens, den s.k. "Nyhetsveckan". Till den hade, som talare, kommit den tyske pastorn B Schilling från Berlin. Einar, som var duktig i det tyska språket, blev ombedd att vara hans tolk på en resa till de olika pingstförsamlingarna i Sverige. I Östersund blev Einar kallad att bli deras pastor och nu öppnade sig en möjlighet för oss att kunna få gifta oss. Det gjorde vi också hösten 1923 och vårt första hem blev på Frösön i Östersund.

Mina föräldrar hade nu flyttat tillbaka till Stockholm och bodde i Södertälje endast på somrarna. Därför stod vårt bröllop i hemmet på Wallingatan 37. Vår vän, sedermera svåger, Nils Dahlberg förrättade vigseln i salongen och hans första fru, min goda vän Karin sjöng mycket vackert. Middagen bjöds på "Hushållsskolan Margareta". Det var många gäster och ett hundratal telegram. Vi övernattade hos min syster Ester på S:t Eriksgatan 96. Två dagar senare for vi till "Fågelboet" på Frösön. Einar hade då varit en tid där och ställt i ordning ett rart litet hem, två rum och kök. Vi fick flera trofasta vänner, särskilt minns jag Sigrid Brattström och några andra, Ellen, Karin och Lina. Vi hade möten i en enkel godtemplarlokal. Jag spelade orgel på mötena och hade söndagsskola. Einar predikade.

Vi hade det mycket fattigt det första året i Östersund. Eftersom min far hade ställt som villkor att Einar skulle försörja sin familj, för att vi skulle få gifta oss, kände jag det så att jag ej skulle tala om för mina föräldrar hur svårt vi hade det. I stället sålde jag en hel del av våra lysningspresenten. Vi hade också vänner för vilka vi talade om vår belägenhet och det hade till följd att vänliga människor bar hem mat till oss i korgar. Det var en svår tid, men dock många ljusa stunder. På sommaren var vi bjudna med våra vänner upp till fjällen. Det var underbart sköna veckor.

När hösten kom var vår tid ute i Östersund. Vi upplöste vårt lilla hem, sålde våra möbler och ställde upp resten på en vind.

Med några kappsäckar for vi till Schillings i Berlin, där vi mottogs med kärlek. De hade gott om utrymme. Vi lade in om att bli tyska medborgare. Det var efterkrigsstämning i Tyskland och omöjligt för oss att få en egen bostad. Bl.a. minns jag att "Mutter" Schilling hade en klänning som var sydd av papper. Vi kunde alltså inte få stanna i Berlin. I stället fick jag i februari 1925 fara ensam till mina föräldrar i Stockholm, ty jag väntade vårt första barn. Jag fick emellertid hög feber när Ingvar föddes i mars, och Einar måste avbryta sin vistelse i Tyskland och komma hem till Sverige. Vi kom aldrig tillbaka, men tyska språket hade vi lärt oss, ja Einar predikade flytande på tyska.

Einar fick kallelse till Söderhamn och dit flyttade vi också på hösten 1925. Min far yrkade bestämt på att Einar skulle försörja sin familj. Vi fick en trevlig trerumslägenhet och det blev några mycket lyckliga och framgångsrika år i pingstförsamlingen där.

Lokalen var som så ofta på den tiden bland pingstvännerna en f.d. Godtemplarlokal. Einar var predikant och föreståndare, han var en utmärkt talare. Jag var söndagsskollärare och ledare för sångkören. Lönen till predikanten var inte stor och så var det hyran för lokalen som var ett ständigt bekymmer. Vi blev kvar i Söderhamn i tre år. Under den tiden föddes vår andre son Einar och vår dotter Märta. Min far hjälpte oss så vi kunde ha ett hembiträde och vissa tider även en barnsköterska. Jag var ju organist på alla möten och vi bodde omodernt och eldade med ved i

kakelugnar. Det blev dock så småningom för mycket för mig så det bestämdes, att vi skulle anställa en ung man, som skulle hjälpa Einar på mötena.

När Einar for till Stockholm för att vara med om bibelskolan i Filadelfiakyrkan en höst, hade han med sig tillbaka Folke, som fick bo hos systrarna Elin, Hulda och Tyra. Det blev dock inte så lyckligt, ty Folke hade en del uppfattningar om en del bibliska läror, som vännerna i församlingen inte delade. Det blev så småningom två olika grupper, Einar och vännerna hos systrarna Wennerberg å ena sidan och jag och församlingen å andra sidan. Vid ett tillfälle, när Einar var bortrest till Bollnäs och Folke stod för mötet på söndagsförmiddagen, predikade han på ett sådant sätt att jag spontant avbröt honom. Det blev sedan många meningsutbyten, som fortsatte när Einar kom hem. Det blev mycket svårt, då ju Einar och jag skulle leva tillsammans med dess olika uppfattningar. Det gick icke heller i längden och jag skrev till mina syskon i Stockholm och Josef och Ester kom upp till Söderhamn och hjälpte mig att flytta ner till Stockholm och att få en bostad där, St Eriksgatan 94. Einar stannade kvar i Söderhamn, men blev utesluten ur församlingen och avsatt.

Jag flyttade efter någon tid till Södertälje och bodde där ensam med de tre äldsta barnen och hade hjälp av en barnsköterska. Efter ett halvår kom Einar hem och vi bodde kvar i Södertälje en tid tills vi flyttade till Uppsala.

Mina föräldrar hade nu dött och jag hade fått ut ett stort arv. Min bror Enok bodde på ett privathem för mentalt sjuka i Uppsala. Då vi ej hade någon uppgift i någon församling, flyttade vi till Uppsala för att vara Enok till glädje. Mitt arv gjorde att vi ej behövde lida någon nöd, fastän Einar hade blivit avsatt som predikant i Pingstförsamlingen. Han var dock nu mycket ensam och började därför läsa på universitetet. Han var mycket oviss vilken linje han skulle ta, teologi eller filosofi.

Vi flyttade till Humlegatan 4, där vi hyrde en 4-rumslägenhet i övre våningen i ett tvåfamiljshus. Här föddes Sven på Akademiska sjukhuset 1:a advent 1930. På grund av mitt arv hade vi råd att ha hembiträde och någon månad också barnsköterska. Det blev dock snart stora förändringar i vår livsföring.

Vi hade inte bott så länge där, förrän en kristen trosbroder Erik Eklöf besökte oss med hälsningar från en vän i Katrineholm. Det blev genast till glädje för Einar, som var mycket ensam. De hade många gemensamma trosuppfattningar och det var en glädje för Einar att få en vän i Uppsala. Erik Eklöf bodde i staden med sin fru och sina barn. Hans fru hade en liten kortvaruaffär. Jag blev aldrig riktigt god vän med henne. Eriks äktenskap var icke lyckligt, de voro ett alltför omaka par. De hade med åren fått åtta barn. Detta omtalar jag som en bakgrund till de följande årens täta gemenskap med Erik.

Erik utövade snart ett stort inflytande på honom. Han stod i begrepp att ge ut en tidning, "Sanningsfacklan", och behövde pengar till det. Utgångspunkten var Apg. 1, där modellen var den första församlingen där man hade allt gemensamt. Så skulle vi nu ha det med Erik och hans familj och Erik ansåg att han hade gåvan att vara ledaren.

Erik läste själv på universitetet. Särskilt var han mycket duktig i grekiska och blev så småningom en av de kunnigaste i Nya Testamentet på grekiska.

Eriks besök hos oss på Humlegatan 4 blev snart daglig rutin. Det var "Sanningsfacklan" som började komma ut och som skulle distribueras. Erik och Einar hjälptes åt med denna tidskrift, men tyvärr var den mycket dömande mot andra kristna.

Einar och Erik var helt eniga om att kvinnan skulle vara underordnad sin man och det var nu den plats jag borde inta.

Bakgrunden för mig var denna: När jag gifte mig med Einar 1923 var mina föräldrar mycket angelägna om, att jag skulle skriva förord så att arven efter dem skulle tillfalla mig personligen. Jag förstod ju inte då vad det hade för konsekvenser och tyckte det lät så kallt och beräknande, och satte mig emot det. Då ordnade de det så att arvet efter min Mamma tilldelades mina syskon som gåvobrev. Jag hade fyra halvsyskon och en helsyster Märta som dog ung. Även hennes del skulle jag få. Mamma gjorde detta för att de skulle vara snälla mot mig. Min Pappas arv delades lika.

Erik Eklöf fick befogenhet av Einar att förvalta mina arv. Vi trodde ju att han kunde det, men det visade sig att det var ett stort misstag. När det blev mer utgifter: t.ex. hus i Nyby i Gamla Uppsala, tryckpressar för tidningen och annan tryckeriverksamhet, stort hus i Uppsala o.s.v. och jag protesterade fick jag ultimatum av Einar: Ville jag ej underordna mig, skulle han gå ifrån mig. Då fanns ingenting annat för mig att göra än att följa mig.

I grund och botten var jag införstådd med Erik och Einar och vad de tog sig före. Detta gjorde att jag kom i konflikt med mina Syskon. Erik for till Tyskland och köpte där tryckpressar, två stycken. Men när det nya tryckeriet, Studietryckeriet, sedan kom igång gick det bara inte. Erik och Einar förstod sig icke på att sköta det. Det kom inte in beställningar och "Sanningsfacklan" hade inte någon framgång. Det blev för stora utgifter med att bygga om det hus som inköpts i Uppsala och de två villorna i Nyby. En mindre villa på samma tomt hade också inköpts.

Vinden vände nu, så att säga, och huset med tryckeriet i Uppsala måste säljas. De två villorna i Nyby i Gamla Uppsala såldes också.

I början var jag helt med på Eriks planer och framtidsdrömmar men med åren blev jag mycket ensam. Allt misslyckades och alla pengar tog slut. Även arvet efter min bror Enok försvann när skulderna skulle betalas. I Nyby hade vi efter några år sålt och pantsatt allt i hemmet som gick att sälja inklusive mina vigselringar. Mot Einars vilja sökte jag understöd hos kommunen och fick 70 kr i månaden. Jag gick också flera kilometer för att köpa skummjolk i en bondgård.

Under denna tid hade också Gunnar, vårt femte barn, kommit till världen. Tiden innan var en mycket svårtid. Barnen var i en slitsam ålder och jag brukade sitta och stoppa strumpor sent om kvällarna. Gunnar föddes i hemmet, ekonomin var dålig, Einar fick AMS-arbete. Då vi inte kunde betala elräkningarna övergick vi till fotogenlampor och eldade i spisen med bränsle från avklippta träd som kommunen klippt av på vägen till Gamla Uppsala. För att det skulle kunna brinna torkade vi det på bagarns ugn på nedre botten. Vi hyrde också ut ett av våra tre rum till en inackordering.

Till slut skrev Einar till sina föräldrar att vi tänkte flytta hem till dem i Edsbyn. Då grep Einars äldste bror Karl in och ordnade så att vi fick ut Einars farsarv och på Eriks inrådan flyttade vi till Landskrona. Innan dess hade vi kortare tider bott först i själva Uppsala och sedan i Örebro. Vi hyrde en bra lägenhet i Landskrona med bokskog i närheten där jag ofta gick med barnen. Särskilt på våren var det mycket vackert att vistas under den fina ljusa grönskan.

På sommaren skulle barnen lära sig simma i havet, men det var blåsig vid havet och Ingvar fick lunginflammation och låg sjuk länge. Vi ville inte skicka efter läkare men efter en tid kom det bud från skolan att vi var tvungna att göra det. När Ingvar tillfrisknade hade vi det bekymmersamt med ekonomin och han fick erbjudande att äta hos en lärarfamilj.

Einar sökte plats och fick ge lektioner i olika skolor i stenografi och språk. Erik hade ganska snart lämnat oss och farit hem till sin familj i Uppsala. Efter någon tid läste han i en amerikansk tidning om en sorts bakugn. Han skrev och beställde en sådan elektrisk ugn i vilken vi skulle börja baka trianglar och sälja. Pengar till ugnarna fick vi genom Einars mors arv. Det var dock mycket besvärligt i början för recepten var med amerikanska mått. Det såg ut som om det ej alls skulle gå. Men det måste ju gå och till slut blev det i alla fall trianglar, som Einar kunde sälja. De bakades med sockerkakssmet. Ingvar och Einar fick cykla till affärer och ställa påsar utanför affärerna på morgnarna innan de började skolan. Snart kom dock polisen och förbjöd att vi bakade för försäljning i vårt eget kök. Einar måste hyra en lokal. Snart kom dock "order" från Erik att vi skulle flytta till Örebro och Einar och de äldsta pojkarna flyttade dit och började tillverkningen där. Det var nu sommarlov och Ingvar och Einar kunde hjälpa till mera.

Efter några månader bestämde Erik att vi skulle flytta till Mölndal. Han hyrde bostad och lokal där och vi förenades åter som familj. Det var 1938 och 1940 föddes Gösta vårt sjätte barn. På somrarna hyrde vi en stuga vid Hästevik.

Kristiden var nu över och det var inte längre brödransonering. Trianglarna som haft sådan åtgång därför att de var fritagna från brödkortsransonering, var inte lika lätta att sälja längre. Einar måste baka vanliga kakor, men då han ju inte var någon bagare blev vi tvungna att sälja Triangelbageriet. De som köpte det, ville disponera vår bostad också och vi blev tvungna att flytta ut till vår sommarbostad.

Einar hade nu inget arbete och ingen inkomst. Bra betalt hade vi dock fått för bageriet. Men Erik Eklöf yrkade på att Einar nu skulle börja predikoverksamhet i Stockholm tillsammans med honom. Nu var jag ensam med alla barnen i den dragiga stugan på Galeasgatan. Pengarna tog slut och Ingvar var den enda som hade arbete. Han cyklade den långa vägen till arbetet på järnvägen på Göteborgs Centralstation. Efter en tid kom Einar hem, då var pengarna helt slut och vi visste ej vad vi skulle göra. Vi vände oss då till mina systrar Ester och Maria och fick låna av dem, så att vi kunde hyra en liten lokal vid Kusttorget i Göteborg.

Där började Einar en budbyrå. Han cyklade och Sven måste sluta skolan och hjälpa till att köra bud. Jag cyklade från Hästevik med Gösta på pakethållaren och tog emot budbeställningar på telefon. Så småningom fick vi hyra en lägenhet på tre rum och kök i en villa vid Kusttorget strax bredvid budbyrån och pojkarna hyrde i närheten en liten bostad i ett gammalt hus. Einar fick en plats på kontor och jag skötte budbyrån med Ingvar och Einar som cyklade buden. Sven fick en egen rörelse med utkörning av mjölk till arbetare vid hamnen och andra arbetsplatser. Det hela började ordna sig.

Sven läste per korrespondens på NKI och de äldre pojkarna läste till studenten på Hermods. Märta läste vid seminariet i Göteborg till lärarinna. Gunnar fick plats hos Elof Hansson och läste till studenten på kvällarna vid ett handelsgymnasium.

Einar hade också en annan vän, Martin Nordfors, som var sjöingenjör, d.v.s. förste maskinist på stora båtar som gick runt Afrika t.ex. Omkring 1950 kom denne Martin Nordfors på den idén ett åka bil genom Afrika från Marocko. Han övertalade Einar och en kusin till sig att följa med honom genom Sahara och Nigeria och ta båt därifrån tillbaka hem. Det blev en mycket våghalsig och krävande färd, som hade kunnat sluta mycket olyckligt. Mycket troligt är att Einars hjärta fick en allvarlig knäck av att gräva den stora skåpbilen loss ur sanden i Saharaöknen upprepade gånger. Det fanns ju inga riktiga vägar. Många havererade bilar utmed "pizzan" talade sitt tydliga språk. Vid ett

tillfälle hade de tagit upp en man som fick lifta med dem. Det blev deras räddning, ty mannen kunde styra bilen efter stjärnorna.

1953 måste vi flytta från Majorna, ty huset skulle rivas. Vi fick en bra bostad på 2 rum och kök på södra Guldheden adress Dr Westrings Gata 28. Där bodde Gunnar, Gösta och jag flera år tills de gifte sig. Einar lämnade oss och Göteborg och tog plats i Stockholm. Ingvar gifte sig och fick plats i Kalix, sedan han läst till jur kand vid Stockholms universitet. Einar D tog också sin examen i Stockholm och fick sedan plats på Solbacka läroverk i Södermanland. Märta fick lärarplats i Solna. Sven gick igenom Chalmers och tog sedan plats i Huskvarna.

Efter några år blev Einar överansträngd o sjuk. Han hade en tung börda att bära i det att Erik Eklöf alltid sökte sig till honom för att få bo med honom eller få ekonomisk hjälp. Einar önskade nu något annat arbete än kontorsgöromål och började läsa på fil.mag-examen. Han hade fil.kand. förut. Sin fil.mag-examen tog han samtidigt med att Gösta tog studenten. Det var en stor dag i vår familj när alla fem sönerna jämte deras far på tandemcykel cyklade hem från Majornas läroverk i väster till hemmet på Dr Westringsgata 28. Märta var ej med ty hon var då redan i Amerika gift med Bengt Simonsson. Jag minns att vi talade in ett band till dem vid middagen vi hade, men av någon anledning fungerade det ej. Rose-Marie var också med och tog emot Gösta på skolgården och var med oss hemma då för första gången. Gösta gjorde sedan sin värnplikt och gick åren därefter igenom Chalmers. Innan han var färdig, gifte han sig med Rose-Marie 1961 och de bodde först i en omodern lägenhet i Lunden och därefter i en lägenhet i Västra Frölunda den sista terminen.

Gunnar gick igenom ett handelsgymnasium och gifte sig sedan med Elisabeth 1958. Han hade sedan många år plats hos "Elof Hansson".

Jag genomgick en stor operation och hade sedan under sex år arbete som hemsamarit. Min make var fortfarande borta från hemmet och det var en hel del provningar i samband därmed. Han ville att jag skulle flytta till honom i Värmland och säga upp bostaden på Dr Westringsgata. Han hade dock endast vikariat och det var alltför obestämda planer för att jag skulle våga bryta upp hemmet i Göteborg.

Efter några års lärartjänst på olika platser blev Einar sjuk i magsår och kom hem. Inte förrän det nästan var för sent gick han med på operation. Han återfick aldrig riktigt hälsan och om han än hade några platser som lärare ledde det till nya sjukdomsperioder. Tills sist stannade han hemma för gott och jag skötte honom under flera år. Jag var glad att vi då hade vårt lilla hem på Dr Westringsgata 28 kvar. Vi hade ju tre av sönerna i Göteborg. Ingvar och hans familj hade under årens lopp flyttat från Vallentuna till Göteborg och Ingvar fick plats som stadssekreterare. Märta hade tillsammans med sin Bengt varit 3 ½ år i USA och sedan i Zambia i Afrika. För att de övriga barnen skall komma in i bilden får jag nämna att Einar D läst och blivit lärare. Han fortsatte läsa till Fil.Dr. och blev lektor i historia vid Sollentuna läroverk, där han är ännu i dag. Sven gick igenom Chalmers i Göteborg och var sedan i 20 år vid Huskvarna vapenfabrik tills han bytte arbete och blev VD vid Forss Parator i Jönköping. Gunnar bytte arbete från Elof Hansson till Försäkringsbolaget Skandia. Gösta fick plats i Karlstad, men senare i Göteborg.

På somrarna under åren Einar var hemma i Göteborg hyrde vi sommarställen, ty Einar var ju klen och behövde komma från stan. Det ställe när vi bodde längst (sex år) var Lillagärde en mil från Frillesås. Det var ett mycket trevligt torp och barnen kom och hälsade på oss. Det var fina salta bad och Ingvar och hans familj kom ända från Stockholm flera veckor på somrarna, och bodde med mig i stugan. Jag brukade då ligga uppe på vinden. Det var mycket primitivt, men då Pappa Einar for

hemifrån var jag glad att inte behöva vara ensam. På våarna, flera år var mina vänner Hildur och Alfred Johannesson med mig i stugan. Jag hade också vänner i en gård, Stättared, inte långt därifrån. Sedan vi lämnat stugan, blev denna gård min tillflykt under många sköna sommardagar.

Pappa Einar och jag hyrde på andra platser fyra somrar. Det var i Åsa, Lödöse. I Prässebo t.e.x var Einar så pass kry, så han skrev maskin. Det handlade om översättningen från grekiskan av ordet ainon. Sedan han lagt sig vid 6-tiden, satt jag ensam hela långa kvällarna och gick igenom det skrivna. Vi brukade bo kvar tre månader på somrarna.

Pappa blev klenare och klenare med åren och till sist orkade jag ej sköta honom utan sönerna ordnade så att han kom in på Örgrytehemmet. Där blev det dock en influensaepidemi med långvarig svår hosta och till slut höll inte hjärtat, som var klen, och han dog 1975.

Det var ett mycket gott förhållande mellan oss de sista åren. Han ångrade mycket att han skilt sig från mig, men då var han för svag för att göra något åt det. När han skilde sig från mig var han under inflytande av en vän, som ville att jag skulle låta omyndigförklara mig. När jag ej ville göra det övertalade han Einar att ta ut skilsmässa. Eftersom Einar inte kunde klara sig utan min hjälp i många år blev det dock ingen riktig skilsmässa och inte många visste att vi genomgått några svåra år, medan saken genomleddes.

Under de åtta år som gått sedan Einar dog, har jag haft många goda vänner i Björkhöjdskyrkan. En eller två gånger om året har jag varit hos barnen i Sollentuna. Mycket roligt har det varit att jag haft tre av sönerna boende här i Göteborg.

Det finns ett ordspråk som säger: "Minnenas rosor har inga törnen" och när jag ser tillbaka på mitt liv kan jag instämna däri.